

Kun Säynätsalo painittiin maailmankartalle

Paini toi aikanaan Säynätsalon Riennolle maineen ja rahat, Veli "Vemppa" Koskinen kertoo. Myös hyppymäki tuotti Satasarvisen kupeella, ja kuumien makkaroiden myynti.

"Se oli Riennon kulta-aikaa. Oli se vanha alamittainen kenttä, luistinrata ja rusettiluistelut. Riento möi makkaraa ja mehua Seurantalon ikkunasta, ja väkeä oli mustanaan, satoja ihmisiä."

Hyppyrinäessä järjestettiin näytöksiä, joihin Riikosen Kaisa lainasi vanhoja mekkojaan. Koskisen veljekset Vippari ja Vemppa hyppäsivät kaksoishyppyjä ja pitivät toisiaan kädestä kiinni kuin pariskunta ikään. Siinä ei passannut kaatua, muuten olisi käynyt huonosti.

Katsojia mäen juureen saapui kaukaakin, Jalo Lepola on muistellut. "Kerran mekin tultiin luistimilla jäätä pitkin Korpilahdelta."

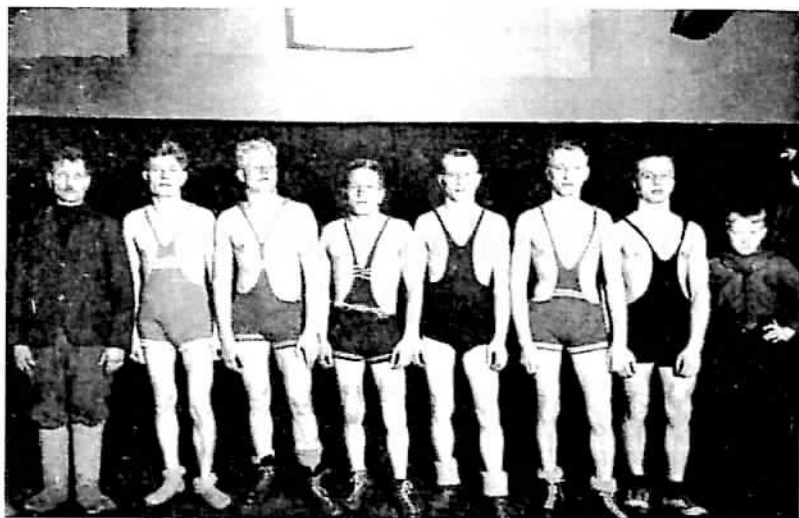
Jatkot ja niskalenkit

Väkeä riitti myös Juurikan työväentalon paineihin. Omasta seurasta saattoi olla matolla viisi-, kuusikymmentä miestä, muualta tulleet siihen lisäksi. Koko viikonloppu piti tahkota, että painijoiden miinustilit täyttyivät ja porukkaa putosi. Yleisöä oli niin että talo pullisteli.

Kasken veljeksiä paini seitsemän. Paras heistä lieene ollut Martti, joka vuoden 1948 olympiakarsinnoissa voitti kolme kertaa Vaajakosken Lenni Viitalan. Keuhkoihin tuli kuitenkin varjostuma, ja Lontooseen lähetettiin Viitala, joka voitti silloisten kisojen ainoan painikullan Suomelle.

"Painikämpällä käytiin seitsemän vanhasta", Vemppa Koskinen kertoo. Kasken Lauri opetti pojille niskalenkit, ylilyönnit ja jatkojakin.

Kalle Kaski (vasemmalla) ja poikiensa painiva veljessarja: Kalle R., Lauri, Martti, Veikko, Eino, Tauno ja Toivo. Kun Kasken poikia oli matolla, Isä-Kalle oli aina etupenkillä ja kehotushuutojen sa huumassa heilui sitä päästä päähän. Siksi Telinin Matti lippua ostaessaan varmisti aina paikkansa kysymällä: "Onko lumeroitut paikat?" Painikilpailuissa oli omaleimainen, tiivis tunnelmansa hanurinsoittoineen, joka peitti alleen painijoiden henkirei'istä päässeet äänet. (Teksti ja kuva Kaarlo Kalliala)

"Santahaminassa oltiin armeija-aikaan ammunnoissa", Koskinen muistelee. "Vääpeli sanoi, että pidetäänpäs patterien väliset painikilpailut. Mies aina vastaan. Minulle sattui Nikanderin Matti."

Nikander painoi sata kiloa, Vemppa 67 kiloa.

"Minä annoin sille niskalenkin", Vemppa kertoo. "Se otti ja heitti ja minä kun jatkoin, ni se oli selällään että temähti. Minä istuin rinnan päällä."

Nikander sanoi, että rives jalka. Vemppa siihen, että koitetaan uudestaan.

"Se meni samaan ansaan. Mä junttasin siitä jatkosta vielä kovemmalla vauhilla. Siltä vähän henkee ahisti."

Tekniikkaa ja näytöksiä

Oltiin kerran Jämsässä painimassa, Vemppa Koskinen kertoo. "Orkka soitti siinä alhaalla."

Vilho Koskinen eli Vippiari oli ottamassa matsia, kun Jämsän äijä löi hänet ulos matolta.

"Velipoika sano, että älä hätäile, hän korvaa sulle. Se päästi otteen irti ja kaveri meni rampista yli, jalka läpi isosta rummusta. Velipoika anto kättä ja jelpas ylös, sano, että nyt on tasan. Kumpikin sai varoituksen ja lensi ulos."

Esa Sironen

Kun Säynätsalo
painittiin maailman-
kartalle

Painileiri Juurikan painikämpällä 1950-luvun alussa. Seisomassa vasemmalta Veikko Lehtinen, Ossi Salonen, Raimo Marjanen, Helge Wigell, Paavo Oittinen, Pentti Virpiö ja Ensio Teivainen, jonka takaa näkyy Teuvo Sillanpää. Oikealla kumarrassa Reijo Turunen. Takana keskellä Eelis Teivainen vääntää Mauri Rajalaa ja Seppo Rahunen hymyilee polvillään, kun ohjaaja Aapo Leinonen on hastamassa vastustajansa hartiat mattoon. (Teksti ja kuva Kaarlo Kalliala)

Oli kerran taas Säynätsalon Riennon, Muuramen Yrityksen ja Jyväskylän Veikkojen seuraottelu. Vippari osutettiin Veikkojen Kolu vastaan, Vemppa kertoo.

"Velipoika paino 60 kiloo, ni se meni ulsteri päällä vaakaan, että ois samassa sarjassa."

Kolu painoi 73 kiloa, mutta Vippari oli tekninen painija ja näytösmies mäkihypynkin puolella.

"Se pyöritteli pari, kolme minuuttia eikä Kolu tiennyt missä mennään. Sitten Kolu vähän otsaan tyrkkäs Vipparia, ni sitä vietiin selälleen. Yleisöllä oli hauskaa."

Väsyhän pieni mies isompansa kimpussa.

Kun Veikkojen Roope Salminen ja Riennon Martti Salonen iskivät yhteen, silloin oltiin tosissaan. "Ne löi nyrkillä kylkiluihin, että pauke kävi. Ja korville, kun niskalenkkiä otettiin. Siinä kävi semmoinen läikinä."

Painia maissa ja merillä

Ei ihme, että Riennon painijoiden maine kantautui kauas. Romaanissaan Koiravahti (1966) Jorma Ojajarju kuvasi, kuinka Santoksen satamassa erään salonkivillen hytissä paini omituisia pikkumiehiä.

"Näin pieniä miehiä paini mun pöydällä", salonkiville piti

Esa Sironen

Kun Säynätsalo painittiin maailmankartalle

peukaloa ja etusormea tuuman päässä toisistaan.

"Pystytukka ja punaiset trikoot, selässä luki Säynätsalon Riento. Mä panin oven hiljaa kiinni ja jätin ne sinne painimaan."

Niin romaanissa. Merillä seilasi myös Koskisen veljeksiä. Vippari kävi Kiinassa asti ja Vopu hankki konemestarin paperit.

Mutta tunnettiin Riennon painijat Jyväskylässäkin. Kun mentiin työväenravintola Polsuun ottamaan napsuja, Veli Koskinen muistelee, niin siinä oli portsarina heti vastassa Lauri Ruusala, Veikkojen vanha raskaansarjan mestari.

"Oli pitkä jono Polsun eessä, mutta Ruusala jo kaukaa viittoili, että Koskinen, sullahan on täällä varattu pöytä. Ruusala heitti juopuneimpia ulos, että tuli tilaa. Myö päästiin aina sisään."

(Ilmestynyt Säynätsalon Sanomissa 21.1.2004)

Esa Sironen

Kun Säynätsalo
painittiin maailman-
kartalle